P9_TA(2023)0098

Revizija sistema EU za trgovanje z emisijami

Zakonodajna resolucija Evropskega parlamenta z dne 18. aprila 2023 o predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2003/87/ES o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Uniji, Sklepa (EU) 2015/1814 o vzpostavitvi in delovanju rezerve za stabilnost trga za sistem Unije za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov ter Uredbe (EU) 2015/757 (COM(2021)0551 – C9-0318/2021 – 2021/0211A(COD))

(Redni zakonodajni postopek: prva obravnava)

(C/2023/457)

Evropski parlament,

— ob upoštevanju predloga Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu (COM(2021)0551),

— ob upoštevanju člena 294(2) in člena 192(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije, na podlagi katerih je Komisija podala predlog Parlamentu (C9-0318/2021),

— ob upoštevanju člena 294(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije,

— ob upoštevanju obrazloženega mnenja češkega senata v skladu s Protokolom št. 2 o uporabi načel subsidiarnosti in sorazmernosti, v katerem izjavlja, da osnutek zakonodajnega akta ni v skladu z načelom subsidiarnosti,

— ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora z dne 8. decembra 2021 ([1]),

— ob upoštevanju mnenja Odbora regij z dne 28. aprila 2022 ([2]),

— ob upoštevanju začasnega dogovora, ki ga je odobril pristojni odbor na podlagi člena 74(4) Poslovnika, in zaveze predstavnika Sveta v pismu z dne 8. februarja 2023, da bo odobril stališče Evropskega parlamenta v skladu s členom 294(4) Pogodbe o delovanju Evropske unije,

— ob upoštevanju sklepa konference predsednikov z dne 9. marca 2023 o pooblastilu Odboru za okolje, javno zdravje in varnost hrane za razdelitev zakonodajnega postopka in predložitev dveh ločenih prečiščenih besedil v obravnavo na plenarnem zasedanju,

— ob upoštevanju člena 59 Poslovnika,

— ob upoštevanju mnenj Odbora za proračun, Odbora za industrijo, raziskave in energetiko, Odbora za razvoj ter Odbora za promet in turizem,

— ob upoštevanju poročila Odbora za okolje, javno zdravje in varnost hrane (A9-0162/2022),

1. sprejme stališče v prvi obravnavi, kakor je določeno v nadaljevanju ([3]);

2. se seznanja z izjavami Komisije, priloženimi tej resoluciji;

3. poziva Komisijo, naj mu zadevo ponovno predloži, če svoj predlog nadomesti, ga bistveno spremeni ali ga namerava bistveno spremeniti;

4. naroči svoji predsednici, naj stališče Parlamenta posreduje Svetu, Komisiji in nacionalnim parlamentom.

P9_TC1-COD(2021)0211A

Stališče Evropskega parlamenta, sprejeto v prvi obravnavi 18. aprila 2023 z namenom sprejetja Direktive (EU) 2023/… Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2003/87/ES o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Uniji ter Sklepa (EU) 2015/1814 o vzpostavitvi in delovanju rezerve za stabilnost trga za sistem Unije za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov

(Ker je bil dosežen sporazum med Parlamentom in Svetom, je stališče Parlamenta enako končnemu zakonodajnemu aktu, Direktivi (EU) 2023/959.)

([1]) UL C 152, 6.4.2022, str. 175.
([2]) UL C 301, 5.8.2022, str. 116.
([3]) To stališče nadomesti spremembe, sprejete 22. junija 2022 (UL C 32, 27.1.2023, str. 108).

PRILOGA K ZAKONODAJNI RESOLUCIJI

Izjave Komisije ob sprejetju Direktive (EU) 2023/959 [1] Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2003/87/ES o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Uniji in Sklepa (EU) 2015/1814 o vzpostavitvi in delovanju rezerve za stabilnost trga za sistem Unije za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov

Sklad za inovacije in pomorstvo

V skladu z veljavnimi pravili bi bilo treba v okviru posebnih tem za pomorstvo v razpisih za zbiranje predlogov iz člena 10a(8) na teh področjih do leta 2030 uporabiti 20 milijonov pravic.

Preglednost trga

Za dodatno izboljšanje celovitosti in preglednosti evropskega trga ogljika bo Komisija uvedla spremembe v delegirane akte, ki urejajo dražbo pravic do emisije in delovanje registra Unije, da bi se izboljšalo regulativno poročanje ter spremljanje trga pravic do emisije in njihovih izvedenih finančnih instrumentov, spodbujalo preprečevanje in odkrivanje zlorabe trga ter pomagalo pri ohranjanju urejenih trgov za pravice do emisije in z njimi povezane izvedene finančne instrumente.

Člen 36 Uredbe Komisije (EU) št. 1031/2010 (uredba o prodaji na dražbi) določa obveznost dražbenega sistema, da pristojnemu nacionalnemu organu, imenovanemu v skladu z Direktivo 2014/65/EU (MiFID 2), poroča o popolnih in točnih podrobnostih vsake transakcije, ki se izvede prek dražbenega sistema. Komisija bo pri prihodnji reviziji uredbe o prodaji na dražbi zagotovila, da se bodo podatki o dražbah sporočali tudi neposredno Evropskemu organu za vrednostne papirje in trge (ESMA). To bo okrepilo učinkovito spremljanje dražb pravic do emisije in ustrezne povezave s sekundarnim trgom.

Člen 55(4) Uredbe Komisije (EU) 2019/1122 (uredba o registru) določa, da je treba ob sprožitvi prenosa pravic do emisije v registru Unije označiti izključno dvostranske transakcije na prostem trgu (OTC). Vendar tega označevanja udeleženci na trgu ne izvajajo sistematično. Komisija bo spremenila zahtevo po označevanju izključno dvostranskih transakcij OTC, da bi se zagotovilo boljše obveščanje imetnikov računov in boljše izvajanje te določbe. Poleg tega bo Komisija izvedla tehnične prilagoditve v sistemu registra Unije, da bi to označevanje postalo obvezna zahteva za izvajanje transakcij.

Za izboljšanje kakovosti podatkov, ki so na voljo regulatorjem trga za tako imenovani promptni trg pravic do emisije, bo Komisija spremenila tudi uredbo o registru, da bi se regulatorjem trga omogočilo, da zahtevajo reden dostop do podatkov iz registra Unije. To bo regulatorjem omogočilo, da pravočasno prejmejo informacije, ki jih je mogoče navzkrižno preveriti s prejetimi regulativnimi podatki o trgih izvedenih finančnih instrumentov, in po potrebi posredujejo, da se ohrani pravilno delovanje evropskega trga ogljika.

Nazadnje želi Komisija opozoriti, da so od januarja 2018 v skladu z direktivo o trgih finančnih instrumentov (MiFID2) pravice do emisije razvrščene kot finančni instrumenti. Prej so se pravila finančnega trga uporabljala le za pogodbe na izvedene finančne instrumente za pravice do emisije. V praksi ustvarja to razvrščanje zelo posebne obveznosti za subjekte, ki trgujejo na evropskem trgu ogljika.

V skladu s členom 58 Direktive 2014/65/EU (MiFID2) morajo vsi udeleženci na trgu dnevno poročati o številu pozicij, ki jih imajo na trgu ogljika (poročanje o pozicijah). Ta poročila o pozicijah se predložijo ustreznim pristojnim nacionalnim organom, ESMA pa jih tedensko objavlja.

V skladu s členom 26 Uredbe (EU) št. 600/2014 (MiFIR) morajo udeleženci na trgu nacionalnim organom poročati tudi o podrobnostih svojih finančnih poslov s pravicami do emisije in njihovimi izvedenimi finančnimi instrumenti, vključno s posli, s katerimi se trguje na prostem trgu (obveznost poročanja o poslih). V skladu s členom 16 Uredbe (EU) št. 596/2014 (uredba o zlorabi trga) za vse udeležence na trgu veljajo stroga pravila o preprečevanju zlorabe trga, vključno s pravno obveznostjo obveščanja ustreznih finančnih organov o vsakem sumljivem ravnanju pri trgovanju.

Udeleženci na trgu morajo o svojih poslih s pravicami do emisije in njihovimi izvedenimi finančnimi instrumenti poročati ustreznim nacionalnim pristojnim organom, ki so odgovorni za nadzor trga ogljika. Na evropski ravni njihove ukrepe usklajuje ESMA, kar velja tudi za druge finančne instrumente.

[1] UL L 130, 16.5.2023, str. 134.

Poraba prihodkov

Komisija meni, da člen 3d(4), člen 10(3) in člen 30d(6) Direktive 2003/87/ES držav članic ne zavezujejo, da prihranijo kakršna koli sredstva na nacionalni ravni. Navedena direktiva določa tako vir prihodkov kot splošne namene, ki jih morajo države članice izbrati za uporabo teh prihodkov.

Komisija potrjuje, da državam članicam ni treba namensko rezervirati prihodkov od prodaje pravic iz sistema trgovanja z emisijami na dražbi, pač pa lahko uporabijo „enakovredno finančno vrednost“ teh prihodkov.